

Zdeněk Jemelík: Opomíjená zvláštnost prezidentské kampaně

infokuryr.cz/n/2023/03/13/zdenek-jemelik-opomijena-zvlastnost-prezidentske-kampane

kuryr

13. března 2023

Letošní kampaň, provádějící volbu prezidenta republiky, má opomíjenou zvláštnost, která se přelila i do mediálních výstupů prezidenta Petra Pavla po jeho zvolení. Odlišuje ji od průběhu dřívějších voleb prezidenta republiky po skončení mandátu Václava Havla.

Václav Havel se mimo jiné zapsal do paměti současníků marnotratností při vyhlášení amnestií a v udílení milosti prezidenta republiky. V rozhodování o žádostech se dělil o vyhodnocování s úředníky Ministerstva spravedlnosti mimo případů, jež vyčlenil do své výlučné pravomoci. Neuchránilo ho to před několika přešlapy. Udělil několik tzv. podivných milostí a v době jeho mandátu se rozšířilo přesvědčení, že milost si lze koupit prostřednictvím vhodného prostředníka. „Nákup“ měl probíhat tak, že žadatel o milost zaplatil všivých pár set tisíc nevratné zálohy. Když

mu prezident udělil milost, doplatil pak konečnou cenu, nejčastěji 1 milion Kč za každý ušetřený rok vězení. Ale když milost nedostal, záloha se mu nevrátila. Institut milosti tak vyvolal podezíravou nevoli veřejnosti. Když pak došlo na volbu jeho nástupce, každý uchazeč se musel zpovídat novinářům, jak bude nakládat s pravomocí udílet milost.

Václav Klaus tehdy voličům slíbil, že „milostí bude jako šafránu“. Slib splnil. Vyloučil ministerské úředníky ze spolurozhodování, místo nich se opřel o své poradce a v konečné fázi se žádostmi zabýval osobně. Bylo to pracné, ale spolehlivé. Nedošlo k žádnému dalšímu skandálu. Vyhodnocování žádostí o milost zřejmě přivedlo Václava Klause k poznání, že občas dochází k bolestivým přehmatům v trestním řízení a snažil se o zlepšení stavu. Na konci mandátu vyhlásil amnestii, která popudila mnoho jeho odpůrců. Osobně ji považuji za jeden z nejšlechetnějších činů v jeho kariéře. Pokračoval v tomto směru i nějaký čas po vypršení mandátu a jeho slovník se obohatil o pojem „soudcokracie“.

Miloš Zeman byl ještě radikálnější než Václav Klaus. Z počátku tvrdil, že pravomoc udělovat milost a vyhlášovat amnestii nebude využívat. Nakonec ale přece jen pár milostí udělil. Veřejnost zaujalo jeho rozhodnutí udělit milost Jiřímu Kajínkovi. Udělení milosti Miloši Balákovi má punc kamarádičkovského zneužití pravomoci. Naopak hanebně se zachoval k nevinné Michaele Schneidrové, spolupracovnici a spoluobžalované předsedkyně Energetického regulačního úřadu Aleny Vitáskové. Zlopověstný soudce Aleš Novotný je obě poslal do vězení na 8,5 roku. Odvolací soud Alenu Vitáskovou zprostil obžaloby, ale Michaele Schneidrové pouze mírně snížil trest, takže jí nezbylo než nastoupit do „domu smutku“ ve Světlé n.S. na vtipné adrese Rozkoš 990. Miloš Zeman žádost o milost neudělil, byť žadatelku mediálně mocně podporoval Jaroslav Soukup a s udělením souhlasil ministr spravedlnosti Robert Pelikán. Nejvyšší soud ČR ji naštěstí po sedmi měsících propustil z vězení a v

dalším řízení ji nakonec navzdory běsnění státního zástupce Radka Mezlíka zprostil obžaloby stejný soudce Aleš Novotný, který ji původně odsoudil.

Žádného z letošních uchazečů o úřad prezidenta republiky nebombardovali novináři otázkami na jejich záměry v nakládání s institutem milosti. Ani Petr Pavel ani Andrej Babiš této věci nevěnovali samovolnou pozornost. Takže nevíme, zda Petr Pavel připustí účast necitlivých ministerských byrokratů na rozhodovacím procesu a jaká je vůbec jeho představa o institutu milosti jako takové. Jako laik bych uvítal, kdyby následoval v opatrně odpovědném přístupu Václava Klause, ale aby byl nejméně o třetinu štedřejší než on. Jsem si vědom, že splnění mého přání by pana prezidenta zatížilo nesmírně nepříjemnou a časově náročnou agendou, ale soudím, že stát má mít pojistný ventil, jímž odvrátí od lidí neštěstí, když systémové nástroje selžou. Takovým ventilem je právě milost prezidenta republiky a kdo má moc odvracet od lidí neštěstí, má ji uměřeně využívat.

Zděnek Jemelík

PRO

PRÁVO RESPEKT ODBORNOST